

Vers, Gondolat, Szavak, Lélek 20 oldal

HÍVEN · BECSÜLETTEL · VITÉZÜL

EGYESÜLETI
ÉRTESÍTŐ

Kiadja: A Magyar Csendőrök Családi Közössége

Chartered July 14, 1958. B. 56-940 — Cleveland, Ohio.

1972. június — 41-42 szám

PÁRIZS, 1947. február 10.

Írta: dr. Balló István

Alig 2 esztendeje, hogy Értesítőnk hasábjain a magyar történelem egyik legtragikusabb évfordulójáról, Trianonról emlékeztünk meg. Az első világháborút követő békeparancsok már magukban hordozták egy újabb háború csiréit és mi magyarok megint csak veszítettünk, mint Mátyás király óta annyiszor...

A várható békeszerződésről beszélgettünk volt Legfelsőbb Hadurunkkal welheimi otthonában 1946. december 5-én. Mint volt kormányzónk mondotta: "3 hónappal a szerződések aláírása után a megszálló csapatoknak el kell hagyni az országot és sokat szenvedett népünk egy szabad hazában végre megkezdheti önálló állami életét".

A remények nem váltak be! A párizsi békeparancs az újabb területi veszteségekkel még a trianoninál is súlyosabb és az ország nem szabad.

Pár év előtt egy európai társasutazás során megállottunk Tours városa előtt a Loire folyónál. És míg a túra-vezető magyarozott, az én gondolataim haza szálltak Budapestre és a mi Dunánkra gondoltam. Mert ha Budapest nem tartotta volna fel 2 teljes hónapig a vörös hadsereget, akkor annak — az eredeti haditerv szerint — itt a Loirenál kellett volna egyesülni a nyugati hatalmak csapataival és akkor ma itt lenne a Vasfüggöny és mégcsak az a maradék kis "Rest Európa" se létezne, amit ma West Európának hívnak!

A történelem kísértetiesen ismétli önmagát!

Éppen 120 esztendeje, hogy Kossuth Lajos Amerika földjét járta. Itt mondotta a pittsburghi banketten 1852. január 26-án: "Az Európában diadalmas Oroszország a legvitálisabb érdekében tudja és fogja önöket megtámadni és halálosan meg tudja sebesíteni anélkül, hogy háborúhoz folyamodna". Majd május 6-án salemi beszédében megismételte figyelmeztetését: "Ha a despotizmus kerekedik felül, a republikanizmusnak buknia kell! Ég és pokol között nincs kompromisszum!"

Egy negyedszázad telt el a párizsi békeparancs óta

Ne morogj Te Vitégszá-
vargó!

E nagy elíz a már
minden után érdektelen
"Képi"-már, akár így sem
hallatják szavukat, így
ast fényképezni sem
lehet! -

Fúj minderről, a magis
dec-ber a hivatalos
beszámolót várom, ha
már becharangostan.

Ödön L. Kiss

és a világban még mindig nincs béke. Amikor ezeket a sorokat írom, az Apokalypsis négy lovása újból vágóban van. Sebesültek halálhörgése, anyák, özvegyek és árvák könnyei kísérik útjukat. Földi ember nem tudja, hogy hol és mikor fognak megállni? . . . Megállnak-e egyáltalán, vagy feltartóztathatatlanul rohanunk saját vesztünkbe?! . . .

A koexistencia mániákusainak és azoknak, akik a történelemből semmit sem tanultak, szeretném idézni a 25. évforduló alkalmából a mi nagy prófétánk látnoki szavait:

“Oroszország diktatúrával kormányoztatik és a diktatúra terjeszkedni, vagy bukni kényszerül!”

CSENDŐRNAP 1972-ben

A rövid, velős mondások a csendőrségről, a rövidebb-hosszabb méltatások jellemzője, hogy az mindenkit illet, s ezért személytelenségében senkit sem. Mi itt csendőrök vagyunk, de nem egyenként, hanem egy történelem, egy emlék fedője alatt mindnyájan egyek és a kérdés az: mennyi esik az egészből az egyesre?

Nem lehet vitatkozni azon, hogy az egészben benne foglaltatik a rész, vagy pedig a részekből tevődik össze az egész, mert mind a kettőnek igaza van. Benne vagyok az egészben, az egésznek része vagyok. Egymagam nem lehetek csendőrség, s a csendőrség nélkülem csonka, hiányos. Az egésznek csak akkor vagyok a része, ha az egésznek megvan a vonzóereje rám nézve, magamnak pedig az érzékenysége az egész vonzását szeretni, magamra hatni engedni. Ez a kettős jelenség alakítja ki az összetartozandóságot, de azt a köteléket is, amely összeköt bennünket.

Az ilyen összetartozandóság azután szavakba alakul s mint érzés, kifelé is megmutatja magát, felismerhető lesz olyan alakulásokban, szervezetekben, mint pl. a magyar csendőrség is.

A csendőrség jelmondata nem úgy keletkezett, hogy valaki felírta egy nagy táblára: “Híven, Becsülettel, Vitézül” s a nézőknek megtetszett, — s azóta hangoztatják mint tetszetős, dicső mondást. Ezt a tetszést, ezt a dicséretet elődeink számos egyéni példája sűrítette egészbe, egyenként rakták hozzá az erkölcsi építőanyagot. Nagyon sok hűsé-

ges, becsületes, vitéz magatartásnak kellett megelőznie, hogy kifejezhető legyen.

Ha nekünk, hontalanságban élő, elmenekült, de szívünkben, lelkünkben mindig otthon időző magyar csendőröknek valami sajátos csendőri feladatunk lehet, akkor azok történelmének összegyűjtése, akik ezt a végtelen szép erényeket munkájukkal és életükkel kialakították. Itt bizonyosodik be az egész és rész viszonyában az én álláspontom: részekből tevődik össze az egész. Gyűjtsük szorgalmasan össze a csendőrség személyi és dologi összetevőit s minden csendőrnapi összejövetelünkön örökítsünk meg egyet, kettőt, nehogy a rohanó idő szemétdombokra dobálja őket. Kincsek ezek, ha összegyűjtve egy helyen őrizzük meg, — gúlák, piramisok lesznek, melyeket nem fed le a történelem homokvihara, vagy iszapja. De különösen nem az otthoni személtlapátolás!

Hontalanságunkban is ilyen építők legyünk, alkotórészei az egésznek.

Csepi Béla

FÉLÉVI BESZÁMOLÓNK

Sz i l v e s z t e r. Viharmentes, jó időért áhitozva várunk december 31-ét. Nem is volt rá panaszunk! A Statler Hilton Hotel — Cleveland egyik legnagyobb — díszes terében fogadta a rendezőség a kereken 500 főnyi vendégsereget.

A 9 tagú kitűnő zenekar mindenkinek kielégítette az igényét változatos, régi és új, magyar és amerikai zeneszámaival. Így a hangulat is annak megfelelően emelkedett volt végig, a fél 5-ös záróráig.

A megjelentek általános véleménye szerint — ami a miénk is — évváró estünk — hasonlóan az előbbiekhöz — most is igen jól sikerült. A résztvevők egyöntetű elismerése, az eredmény, a rendezők, de különösen az elnökünk fáradtságos előkészítő munkáját dicséri.

* * *

C s e n d ő r n a p. Február 19-én tartottuk meg az ünnepi Emlékvacloránkat a West oldali Kálvin tereben.

melynek hosszú, 4 asztalsorát megtöltötték a vendégeink. Bár a kiméletlen influenza-járvány többeket gátolt a megjelenésben, de így is 160 adag jó és bőséges vacsora fogyott el.

Utána rövid műsor szórakoztatta a közönséget. Elnökünk üdvözölte a megjelenteket, köztük elmaradhatatlan vendégünket v. Magyarosy Sándor vezeds.-t a legidősebb bajtársunkat, a különböző magyar egyesületek képviselőit, valamint a clevelandi "magyar" rendőrség két egyenruhás reprezentánsát.

Utána v. Hollósy Ervin bajtársunk olvasta fel — a tőle megszokott kitűnő előadó készséggel — néhai Marschalkó Lajosnak az Értesítőnk számára írt "Riporter voltam a m. kir. csendőrségnél" c. hangulatos, remekbeszabott cikkét, amelyik méltóan helyettesítette a szokásos, cső-ségről szóló ünnepi beszédet. Előtte beszámolót tartott a kiváló író életéről és könyveiről.

Majd egyik vendégünk produkálta magát egy pár cm-es szájharmonikán olyan művészettel, hogy a közönség elragadtatva tapsolta meg.

Végül Szentmiklósy Géza tb. főszolgabíró emlékezett meg a cső-ségről — mint autentikus közigazgatási tisztviselő — kiemelve testületünk minden téren egyedülálló, kiemegasló érdemeit.

Az asztali áldást és a záróimat Nt. Elek Áron mondotta.

Vacsora után — poharazva — még sokáig együtt maradt a kedves társaság.

* * *

— Résztvettünk a clevelandi Magyar Egyesületek által rendezett márciusi ünnepségeken, valamint az egyenkénti megjelenésen kívül küldöttség képviselte a Cs.Cs. Közönséget a MHBK által rendezett nagyszabású Hősök napi ünnepségeken is.

— A Magyar Felszabadító Bizottság június 25-én tartott Emlékvacsoráján az elnökünk és a Bizottság csendőr tagjai vettek részt, képviselve Közösségünket.

* * *

— Az angliai bajtársaink teljes egységben febr. 19-én tartották meg a hagyományos csendőrnapi vacsorájukat,

melyen 12 csendőr és 20 meghívott vendég vett részt, köztük dálnoki Veres Lajos vezeds. v. gr. Teleki M. volt fm. miniszter, stb. stb.

Az ünnepi beszédet Kultsár Lajos bajtárs tartotta, megemlékezve hőseinkről és mártirjainkról, valamint a pár nappal előbb elhunyt volt felügyelőről, Folkusházy Lajos altbgy-ról.

Felszólaltak: Veres vezeds. és gr. Teleki, akik méltatták a csendőrség példamutató fegyelmét és közösségi érzését. Majd dr. Ispánki Béla pápai kamarás, angliai r.k. főlelkész, Mindszenty hercegprímás volt titkára, aki 12 évet töltött börtönben, meleg szavakkal emlékezett meg a vele együtt börtönben volt sok-sok csendőr magas erkölcsi eréről tanúskodó bátor és bajtársias viselkedéséről, valamint példás összetartásukról.

A sztrájk miatti áramszünet több bajtárs megjelenését akadályozta.

Éjfélkor, igen jó hangulatban ért véget a kedves ünnepnap, melynek megrendezésében oroszán-rész illeti Kovács és v. Szakály bajtársakat.

— A detroiti cső. bajtársaink úgy a múlt évben, mint az idén is, tevékenyen résztvettek a városban rendezett minden magyar megmozdulásban, összejövetelen, többnyire mint rendezők.

Kis létszámuk miatt saját ünnepségeiket a MHBK rendezvényeivel kapcsolatban tartják meg, ápolva a bajtársi jó viszonyt. Így december 5-én egy közel 200 terítékes vacsorán ünnepelték meg a Borbála napot, amit tánc követett. A Hősök napján a Sz. H. Sz. által rendezett ünnepségeken küldöttséggel képviselték a testületünket.

— A buenos airesi cső. bajtársaink csoportjának félévi beszámolója lapunk zártáig nem érkezett be. Rövid közlésből csak annyit tudunk, hogy a szokásos csendőrnapi emlékvacsorájukat ez év áprilisában tartották meg.

Részleteket a következő számunkban hozunk.

— Értesülésünk szerint többen szorgalmaznak egy, az előző évekhez hasonló piknik megrendezését. Bizony, üdvöslenne a februári csőnap és az őszi közgyűlés között egy bajtársi összejövetel!

(Folytatás)

(Előző számunkban ismertettük v. U.L. bajtársunk naplójából az amerikai, majd a francia fogságban átélt szenvedéseit, hazaszállítását, a gyűlölettől mámoros otthoniak általi fogadtatásukat és a komáromi "Igmándi" erődben töltött napjait.)

KOMÁROM, "CSILLAG ERŐD"

"Ez Komárom megye egyik internáló tábora. Földalatti cellákba kerülünk, de az elhelyezés jobb, amennyiben emeletes priccsek vannak. Munkára osztanak be, romtéglá tisztogatás. De jó a friss levegőn lenni!

Találkozom E. főtörm. volt közlekedési öpk-kal. Közli, hogy az irodában internált cső-k dolgoznak, mert az erőd urai írástudatlanok. Tőlük értesült, hogy az én ügyem rosszul áll. Az Igmándi erődből átküldött irataim szerint nyom. aopk., majd osztpk. voltam, cső-ségi szolgálatom alatt a népellenes bűncselekmények sorozatát követtem el, ezért népbíróság elé állításomat javasolják. Nem valami jó kilátások! Az egyik őr mesélte neki, aki a hazatért Zs. szds-t Pécsre kísérte, hogy ott, "Na, jó madár, téged is meghoztak" bevezetéssel, az átadás percében összeverték. A főtörm. egyébként — méltóan előző beosztásához — most lovas kocsival "közlekedik", mint az erőd szállítója.

Orosz katonák jelennek meg, 10 nőre van szükségük krumpli-pucolásra. A nők szétszaladnak. Bújnak, ahogy lehet, mert tudják, mi vár rájuk. Egyes jóindulatú örök egyezkedni próbálkoznak a bolsikkal, hogy inkább adnak férfiakat! De Zilahy Lajos "krisztusarcú" katonái visszatásítják az ajánlatot. Nekik nők kellene! Egy kétségbeesett anya a lánya helyett kínálkozik fel!

5-6 napig tartott, amíg a szállítmányokat — nagyrészt a lakóhelyük szerinti megyei rő-kap-sághoz — útba indítják. Minket cső-eket Budapestre irányítanak vonaton.

BUDAPESTEN

Tehervonathoz csatolt vagonban, egy teljes éjszakai

utazás után, reggel érkezünk a Bpest-Kelenföld-i pályaudvarra. Kiszállás, sorakozó, névsorolvasás. Irány a volt Károly király laktanya! A kapubejáraton hatalmas betűk jelzik, hogy ez a "Buda Déli Internáló Tábor". Az udvaron semmi mozgás. Ez már börtön! Napokig a szomszéd teremben lévőket sem látjuk, mert a napi egyszeri, levesből álló étkezéshez és egyszeri W. C-re kíséreskor termenként kerülünk sorra, nehogy még csak szemmel is érintkezhessünk!

Itt találom a Komáromból már ismert pestkörnyéki fiatal leventéket, a sirdogáló "dunaparti gyilkosok"-at! Másnap átviszik őket egy összevert cső. őrm-rel együtt az Andrássy út 60-ba. Mert az elv most az, hogy "inkább pusztuljon ezer ártatlan, fontos, hogy az egy bűnös közöttük legyen."

Harmadnap újabb motozás. Van egy német pokrócom, amit az ami-ktől kaptam és egy ócska köpenyem. Kettő nem lehet! Elviszik a pokrócomat.

Egyik du. az összes cső-eket gyalogmenetben átkísérnek erős fedezettel Pestre, a csepeli villamos végállomásához. A villamoson utazó munkásasszonyok megtudva, hogy cső-k vagyunk, hangosan fakadnak ki, amiért ártatlanok ezreit tartják internáló táborban. Nekünk kell őket csitítani.

Csepel, internáló tábor, vagy köznyelven: csendőr internáló tábor. Talán azért jelölte ki a demokrácia bosszúja ezt a helyet részünkre, mert a galántai cső. zlj. ezt védelmezte teljes elvérzéséig magyar szívvel és bátorsággal! A kapuban és az iroda előtt internáltak csoportja. Ismeretlenek súgják: "Vigyázat, motozás lesz! Órát, gyűrűt, ékszert nekünk átadni, majd visszakapják!" Így csúsztatjuk ismeretlenek kezébe utolsó, megmaradt értékeinket. Az őrizetsek barakkjában történt elhelyezkedésünk után sorra jönnek a jótevőink. "Kié a Doxa óra? Arany pecsétgyűrű"? stb. Mindenki, mindent, hiánytalanul visszakapott. Az együttérzés maximuma!

A táboron belül szabad a mozgás takaródóig. Csepeli Életem legnépesebb csendőr bajtársi találkozója! K.b. 100 cső. tiszt és vagy 300 cső., alhdgytól prb. cső-ig! A civil internáltak száma mintegy 1500, köztük magasrangú minisztériumi és közigazgatási tisztviselők. Ezek vigasztalnak, hogy a legjobb táborba kerültünk, mert a táborpk. egy bor-

bélyből lett ró. fhdgy., nem szadista természetű. Ez kissé megnyugtató.

A Weisz Manfréd vasgyárban a legpiszkosabb munkát végeztük. De ez még mindig jobb, mint a pesterzsébeti tábor, ahol magasrangú cső. ti-k hullák exhumálásával "foglalkoznak". Mégpedig munkakesztyű nélkül kell kiszedni az oszlott hullákat a parkok ideiglenes sírgödreiből!

A tábor körül szögesdrót, amit 5 m-es sávon belül tilos megközelíteni. Éjjel a 4 sarki toronyból reflektorok világítják meg a drótsövényt. Köztük szélében-hosszában 1-1 ór cirkál. Itt találkoztam a már 45-ben hazatért bajtársaim egy részével. Ők már kérték az igazolásukat. De minden kérvény azzal jött vissza, hogy "addig nem igazolható, amíg internálva van". Ez alapon kérték azután az internálás megszüntetését, hogy az "Igazoló Bizottság" elé állhassanak. Válasz: "Az internálás mindaddig nem szüntethető meg, amíg igazolva nincsenek". Kettős játék. Két hivatal, de egy kéz intézkedik. Az internálás a törvény szerint 3 év, de megismételhető! Tehát, ha 3 év múlva valakit ki is engednek, az illető pár nap múlva ismét leinternálható.

A táborban csak egyszeri étkezés, vacsora volt. Ezért jelentkeztünk gyári munkára, mert bár ott csak ebédet — levest kenyérrel — kaptunk, de volt cukor, zsír, olaj külön juttatás is, ami a leromlott szervezetünknek nélkülözhetetlen volt. Mintegy ezren mentünk a táborból a gyárba reggelként munkára, erős fedezettel. A lakóházak táján és a gyárkapunál fiatal rikkancsok, akik a Szabad Nép c. napilapot árulták, torkuk szakadtából kiabálták melléjük érkezésünkkor, hogy "Itt a szabad nép"! Kíéztett belőle, hogy az új rendszer ellen szól a tüntetésük, mert már a rikkancsok is tisztában voltak a "dicső felszabadulás" lényegével. Sajnos a kiáltozás nem hallatszott fel a miniszterelnöki palotába.

Később az őrizeteseik részére a külső munkába járást letiltották. Tábor karbantartó munkát végeztünk és kertészkedtünk, ami megint a gyengébb kosztot jelentette.

Időnként elkísértek a bpesti ró. főkapitányság politikai osztálya csepeli kirendeltségéhez. Ez az Andrássy út 60-ban vizsgálta a cső. ügyeket. Hosszantartó kihallgatások, egyeztetés az előző jegyzőkönyvekkel.

Itt tapasztaltam, hogy ez semmi jóra nem vezet. A politikai nyomozók nem az én hitfelekezetemhez tartozó "magyarok" voltak! Nem akarom részletezni, de a hang és bánásmód nem volt sorolható az udvarias és barátságos modor kategóriájába! Így, az egyik ilyen, érzékenyen érintett kihallgatás után kilépve a hirhedt épület kapuján, elhatároztam, hogy engem ide élve még egyszer be nem hoznak!

A ró. kirendeltség további intézkedésig a csepeli internáló tábort bízta meg az őrzéssel. A kertészkedés alatt — de éjjelenként is órákon át — figyeltem az örlegénység szolgálatának mikénti ellátását, amire a tervezett szökésemhez szükségem volt. Mert inkább egy gp. sorozat, mint a sors, amely elé nézek! Megállapítottam, hogy a legtöbb őrszolgálati hanyagság a váltás előtti időre esik, amikor az örök figyelése már csökken. Nekem tehát a hajnali 4 óra körüli, virradat előtti idő lesz a legalkalmasabb. De... pénzem sem volt! Egy átszálló villamosjegy akkor 5 millió körül volt. Egy kisgazdapárti képviselőtől szerzett egy alez. bajtársam 10 milliót. Tűrhető állapotban lévő ruhám elcseréltem egy kék munkásruháért. Így öltözve elvegyülhetek a munkába igyekvők között, — ha... sikerül kijutni! — Mindenre elkészülve és elhatározva, a "nagy napom" éjjelén egy hátsó barakk árnyékában fekvé vártam az alkalmas pillanatot. Látom, hogy a hátsó kerítés öre átmegy a szomszédjához, beszélgetnek és bizonyára már türelmetlenül várják a váltást. A tábor csendes, csak az én szívem zakatol, félek, hogy meghallják! De nem! Közelharcos kiképzés szerinti kúszással átjutok az alig egy araszra felemelt drót alatt, némi sérülés ellenében. A barakk okozta látási holttérben fellépek a munkásházak előtti járdára, s azon előbb D-re, majd egy nagy kanyarral Pest felé veszem az utam. Egy jó ismerősnél reggel ruhát váltok és pénzt is kapok útiköltségre. Áldja meg az Ég a segítségéért! De nem ugrottam neki azonnal a Ny-i határnak. Előbb az Alföldre mentem, ott ismerősöknél húztam meg magam azon megfontolásból, hogy ott várom ki az intenzív körözés 2-3 hetét, mely után, — a tapasztalatok szerint — az az újabb körözések miatt csökkenni fog, illetve az enyém feledésbe megy. Így is volt. Onnan minden baj nélkül érkez-

tem meg a szökésem után 3 héttel Sopronba, ahol újabb szimatolás, leskelődés után Sopron-Somfalvánál léptem át a határt és jutottam Ausztria orosz megszállt területére, majd onnan sok izgalom közepette az amerikai zónába.”

(A következő számunkban közölni fogjuk bajtársunk megemlékezését a galántai cső. zlj-ról és a csepeli munkásokról. — Szerk.)

HALOTTAINK

— NÉMETH Ferenc alez. bajtársunk haláláról csak most kaptunk hiteles adatokat Angliából. A Greenwich-i Orsolyita Nővérek zárdájában, ahol dolgozott, fejezte be életét 1958-ban.

1917-ben mint fiatal zászlós került a frontra, majd 1921-ben lépett át a testületünkbe, ahol mint kiválóan minősített tiszt, legutóbb a HM. 20. o-ban teljesített szolgálatot. Szerény, lebilincselő modorú egyéniség volt, akit barátai és bajtársai szeretete övezett. Élt 59 évet.

— Elnézés miatt késve közöljük a szomorú hírt, hogy NYILAS Elemér cső. karp. őrmester bajtársunk 1971 július 6-án Clevelandban hirtelen elhunyt. A már fiatalon is jelentős állást betöltő, nagy reményekre jogosult bajtársunk 51 éves korában távozott az élők sorából, szerettei köréből.

Cs. Cs. Közösségünk alapító tagját családjával — köztük Nyilas Iván szds. testvérbátyjával — együtt gyászoljuk mi is.

Bajtársai nevében a ravatalánál az elnökünk mondott búcsúztatót.

— Dr. KÚN Imre szds. bajtársunk a m. év október 2-án hirtelen meghalt a N.J.-i Trentonban, ahol családjával élt.

A galántai zlj. egyik gy. századának volt a parancsnoka. Majd emigrációba kerülve — a németországi francia zónában — beállt az Idegen Légióba, ahol 6 évet szolgált — nagyrészt Indokinában — mint légiós őrmester. Leszerelése után Amerikába költözött, ahol, a sok nehézséget,

veszélyt átélt derék, jó bajtársunkat a békés családi környezetből 61 éves korában ragadta el a kérlelhetetlen halál.

— Ez év január 6-án KUBAY Oszkár alez. bajtársunk, rövid betegeskedés után, emigrációs éveinek lakhelyén, Buffalóban elhunyt.

1918-ban lépett át a csapattól a cső-séghez, ahol mint járás, majd szny.-pk. működött. Hosszabb időn át a makói iskolánál nevelte a próbacsendőröket. Legutóbb a székesfehérvári kerület mozgósítási előadója volt.

Mindenki által kedvelt, igen jó bajtársat és barátot veszítettünk vele.

Koporsóját cső. bajtársak vitték utolsó útjára. Élt 80 évet.

— Az ausztriai Linzben meghalt DANKÓ Mátyás alhdgy. bajtársunk ez év január 17-én, 69 éves korában.

Sok éven át volt az egercsehi őrs parancsnoka, majd mint alhdgy. a bárcai cső. szd-nál látta el a szolgálatvezetői tisztet, ez volt utolsó beosztása.

Igen jó bajtársa és nevelője volt alárendeltjeinek, aki az emigrációban is szoros kapcsolatot tartott csendőr bajtársaival.

Linzi bajtársai és barátai nagy részvéte mellett temették el.

— Folkusfalvi FOLKUSHÁZY Lajos ny. altbgy., egykori Felügyelőnk a M.K.Cs.B.K. alapítója, ez év jan. 29-én az ausztriai Salzburgban, a 91. életévében csendesen elhunyt. Egyenruhájában temették el nagy részvét mellett. A végtisztességen osztrák katona-bajtársak is megjelentek, köztük az osztrák hadügyminiszter képviselőjében egy ezds. is.

Igazi katona, magas képzettségű, éleslátású, igazságos előljárónk volt aki rövid, 2 évi cső-ségi szolgálata alatt szívébe zárta testületünket és ezt a szeretetet — annak számtalan jelét adva — holta napjáig is megőrizte.

1902-ben avatták hadnaggyá a Ludovika Akadémián. Mint kiváló, tehetséges tiszt elvégezte a hadiakadémiát és mint vk. tiszt, előbb Debrecenben, majd Bécsben, később az orosz és olasz harctéren teljesített vk-i szolgálatot. A 2 világháború között diplomáciai beosztása is volt.

1929-ben tábornokká, majd 1936-ban altbgygyá lép-

tették elő és az év aug. 1-én lett felügyelőnk, az 1938-ban történt nyugalomba vonulásáig.

1945 óta Salzburgban élt a családjával, állandó összeköttetést tartva az egyes cső. csoportokkal.

Kivánjuk, hogy a Nagy Hadúr vegye Őt pártfogásába a másvilágon és adja meg neki az örök nyugalmat hön szeretett hazájától távol is!

— FERENCZI Márton alhdgy. bajtársunk ez év márc. 29-én elhunyt Clevelandban.

Kiválóan képzett és minősített bajtársunk éveken át volt a pétervásári, később a mozgalmas hatvani őrs parnoka. Majd, viszonylag fiatalon alhdggyá lépve elő, mint ózdi szakpk. végezte felelősségteljes munkáját. Előjárói elismerését mutatja, hogy kitűnő szolgálatával kiérdemelte a Magyar Ezüst Érdemérmét és a Magyar Bronz Érdemérmét.

Rövid szenvedés után szívbénulás végzett a közmegebecsülésben élt, derék, jó bajtársunkkal, 72 éves korában.

— Floridai otthonában, hosszas betegeskedés, igen sok szenvedés után május 29-én meghalt vitéz KISS Jenő ezredes bajtársunk.

Legutóbbi, súlyos operációja után már nehezen írt levelében — érezve, hogy itt a "Vég", — meleg szeretettel búcsúzott csendőr bajtársaitól.

Lelkes, alapító tagja volt a Cső. Közösségünknek, s írásaival, tanácsaival — ha távolról is, de — annak életében igyekezett részt venni.

Az I. világháború után, 1921-ben lépett át a csapattól a testületünkbe, ahol mint szárny, osztályparnok, majd különleges beosztásban Ungváron szolgált, végül mint a miskolci cső. ker. parancsnoka kényszerült az emigrációba.

Igen jó, segítőkész, lelkes csendőr bajtárs és barát volt, akinek távozása nagy veszteség számunkra. Élt 80 évet.

— Budapestről kapott gyászjelentés szerint meghalt KISS Aladár ezds. bajtársunk özvegye, dr. BÉRSZEL Gizella orvos. Rokonságán kívül több csendőr bajtárs is részt vett a temetésén.

A gyászoló családoknak részvétünket kifejezve fogadjuk, hogy elhunyt bajtársaink emlékét kegyelettel őrizzük.

(Nemrég megemlékeztünk lapunkban a csendőrségi sportversenyekről, melyek az egyes sportágakban az elsőség eldöntését jelentették mind egyénileg, mind kerületenkint. Ott említettük, hogy a honvédség országos sí-járőr versenyén milyen kiválóan szerepelt évről évre a cső. járőr is. Ennek volt az eredménye, hogy az Ausztriában tartott alpesi sí-kiképzésre a legjobbak közül cső-eket is vezényeltek. Erről szól az alábbi beszámoló.)

"A honvédségi alpesi, — ú.n. "magas hegységi" — sítanfolyamra vezényeltek, érthető izgalommal készülődtünk. Az elsőrangú sífelszerelést, az oda szükséges ruházatot és egyéb kellékeket a "Spoti"-ban kaptuk Pesten, miután a különlegesen szigorú orvosi vizsgán a kiküldetésre alkalmasnak minősítettek.

1936 húsvét első napján indultunk a bécsi gyorshoz csatolt külön Pullman kocsiban, tiszték és altiszték.

Települési helyként az osztrák Zillerthal-i Alpok Berliner menedékháza volt kijelölve. Főoktató a közismert osztrák Bilgeri ezds., parnokunk egy magyar vk. alez.

Párórás bécsi tartózkodás után beszálltunk az innsbrucki vonatba, melyet villanymozdony vontatott. Ugyanazzal utazott egy többfős, kedélyes osztrák turista társaság is, köztük egy bronzvörös hajú csinos fiatal hölgy, mint később kiderült, az osztrák női síbajnok. Hozzá tartozik a krónikához, hogy ez a sí-tündér erősen felkeltette "Frici" szds. érdeklődését. Másnap kora reggel érkeztünk a végállomásra. Kirakodás. A felszerelést, élelmet a ránk már ott várakozó szekerekre rakva, a magyar sítanfolyam karavánja gyalogmenetben elindult felfelé a völgyön, 300 m-ről 2200 m. magasságig, kb. 20 km-es útra, a cél felé.

Egy kis alpesi faluban ebédeltünk festői környezetben. Majd egy vadregényes, gyönyörű völgyön haladtunk felfelé. Kétoldalt meredek sziklafalak, messze előttünk feltűntek a hóval borított hegyóriások, míg lent a völgyben a tavasz pompázott. Csodája az Isten alkotta természetnek! A sziklafalakon keresztül, a hegymászó sport áldozatainak neveivel. A völgy végén a szekerekről málhásállatokra rakodtunk át. A kis hegyi pónik lassú tempóban vit-

ték súlyos terhüket. Így érkezünk meg az "Alpesi Rózsa" nevet viselő menedékházba. Pihenő alatt rövid étkezés. Itt újabb átmálházás következett, mert az itt kezdődő, veszélyes, meredek ösvényekre már a pónik sem voltak alkalmasak. Átvettük a rakományukat a csodálatos teherbíró képességű tiroli "Trägerek", akik a különleges, hosszú puttonyaikba pakoltak mindent. Mi a sítalpak alá fókabőrt szereltünk, ami a visszacsúszást gátolja, majd felcsatoltunk és jókedvvel folytattuk fárasztó utunkat a "Havasi Gyopár" felé.

Nehéz terep, keskeny hegyi ösvény, gleccseres vidék, mély szakadékok. Egyesek a mélység-iszonytól rosszul is lettek. A következő kispihenő az említett menedékháznál volt, amit még egy erős menet követett, s bizony, mitagadás, kimerülten érkezünk meg végcélunkhoz, a Berliner menedékházba, a gleccserek hazájába, a síparadicsomba.

Elfoglaltuk a kijelölt körletünket, majd jóétvággal láttunk neki a kitűnő vacsorának. Utána parancs szerint ágyba! Nem volt szükségünk altatódalra. Másnap — a kiképzési terv ismertetése után — megkezdődött a rendes foglalkozás. Ennek egyik része a síoktatói kiképzés és mentőszolgálat, a másik: harc a magas hegységben. A tervet pontosan betartottuk s abban — szerencsére — sosem gátolt valami nagyobb vihar. Heti 1-2 magas-hegyi túra, ennek keretében a lavina-kötél és a jégcsákány használata, mentőszolgálat, hókunyhó építés veszélyes vihar esetére, géppuska és golyószóró málházása és vitele háton, stb.

A "Spoti" tagjai többször mutattak be esténként partertornát a szálloda vendégeinek nagy tetszésére.

Egyik ilyen este felcsillant F. szds. szeme, mert megjelent a vöröshajú szépség is. Felkérte Grétét egy valcerre, amit mi többiek irigykedve néztünk! Másnap, vasárnap, rövid túrák kisebb csoportokban, mely alatt megállapítottuk, hogy Gréte sí-tudománya messze fölötte van — legalább is eddig — a miénknél, nem hiába osztrák bajnok.

Az osztrák-német-svájci-olasz határok találkozásánál — 3000 m-en felüli magasságban tartott Schwarzenstein túra volt a legszebb, legtanulságosabb és élvezetesebb! Veszélyes lavina zónák! Kötelekkel voltunk egymáshoz kötve, arcunkon az ultraviolet sugarak ellen védő krém, sötétzöld

szemüveg. Hátizsákban élelem és itóka, félrajonként 1-1 jégcsákány.

Felérkezve, az alattunk gomolygó felhőkből csak a magasabb, hólepte csúcsok látszanak ki. A levegő ritka, csak nehezen lehet mozogni. Néhánynak eleredt az orrávére, egyesek hányingert kaptak. De azért falatozunk s mikor a felhők oszladoztak, csodáltuk az elénk táruló felséges látványt. A pihenő után jött az élvezetek csimborasszója: a megállás nélküli lesiklás, amit egyeseknél a nagy hóban nem veszélyes esés szakít meg. Mindenki száguld, csinálja az íveket, mely után felporzik a hó és átsüt rajta a napsugár. A hó-sport legélvezetesebb része! Lent a völgyben gyülekezünk, rendeződnek a rajok és vidáman vonulunk be, minden sérülés nélkül.

A következő vasárnap kisebb túra-csoportok alakulnak. Ezek egyike a legszebb, az "Ördögöröm" menedékházhoz vezető út, melyhez Grétével F. is csatlakozik. Készülődés, fókabőr felcsatolás, élelem, sőt ital is kerül a hátizsákba, no meg az elmaradhatatlan fényképező masina, amivel mindenki maradandó emléket készíthet magának erről a kitűnő kirándulásról. Alpesi szabály, hogy az ilyen túrák indulási idejét, útirányt, végcél egy naplóba kellett bejegyezni, hogy ha valami történik, tudják hogy merre kell a mentőket irányítani. A veszélyesebb túrákhoz hivatásos vezetőt is kötelesek voltunk magunkkal vinni, aki ismerte a lavina-veszélyes helyeket, gleccsereket, hópárkányokat.

Teltek a napok, folyt a rendszeres kiképzés, gyűjtöttük a tapasztalatokat és tökéletesítettük a sí-tudásunkat. A tanfolyam utolsó hetében rendezték meg az itt szokásos u.n. "Rókavadászat"-ot az összes polgári síző résztvételével, amibe minket, a tanfolyam hallgatóit is bevontak. A "vadászat" a Havasi Gyopár menedékház környékén zajlott el. Lényege, hogy a legjobb síző a "róka", aki meghatározott időelőnyvel indul. A többiek — nyomát követve — utána, mint egy lovas falkavadászon. Győztes, aki a rókát utolérve, fejéről leveszi a piros sapkát! Szégyenkezzünk mi férfiak? A győztes ugyanis a bajnok Gréte lett, akit sikeréért mindenki ünnepelt.

A tanfolyam vége előtti napon rendezte meg a parság a lesikló, műlesikló és a jelvénytulajdonos versenyt "tanoncai"

részére. Ezen egyik bajtársunk sípcsontja több helyen eltört, ami a végső hangulatot rontotta. De F. is lógatta az orrát, mert G-t az apja pár napja hazarendelte, s így a sportrománc végetért. Később F. a frontra, majd orosz fogságba került, a kedves szép bajnoknő pedig — mint önk. ápolónő — ellenséges golyótól halt meg.

Megjegyzem még, hogy Bilgeri ezds., aki egy joviális, jó megjelenésű, kora dacára is rugékony úr volt, még ottmaradt a következő tanfolyam vezetésére, mely alatt végzetes baleset érte. Egy nem látott sziklára esett, belső vérzést kapott és ott a menedékházban elvérzés következtében meghalt.

A tanulságos, sok gyakorlati tapasztalatot, remek, élvezetes napokat nyújtó tanfolyam minden tagja csak hálával gondolhat parancsnokára, aki őt ide vezényelte. Sajnos, maradék hegyeink annak szakszerű gyakorlására, illetve oktatására nem nyújtottak elég alkalmat, de mi, az azon résztvevők — mint oktatók — azért gyümölcsöztethetjük az ott szerzett tudásunkat és azt hiszem, a mindenki által hozott havasi gyopár — ami nekem még ma is megvan — mindig emlékeztetni fog a felejthetetlen napokra.

Sy — Ky

HAMIS LÉGIRIADÓ

Helyszín: Gödöllő, 1941, szeptember közepe, vasárnap reggel 5 óra 30'. Élesen sikolt bele a nyárutói csendbe a légvédelmi sziréna vészhangja 3 percen keresztül... azonban ne vágjunk elébe az eseményeknek.

Még félálomban szendergek, amikor 6 óra 15 perckor brutálisan térít magamhoz a telefonom éles hangja.

— Halló, halló! — A drót másik végén az éjjel-nappal telefonügyeletet tartó törzsőrmester (hiszen az Udvar Gödöllőn nyaral) jelenti, hogy a kabinet-irodából egy sürgős távmondattal érkezett számomra, jó volna, ha azonnal bemennék az irodába.

Pár perc múlva már rohanok is a közeli osztályparság épületébe.

A távmondattal kb. így szólt: Cső. szny-nak. Helyben. Ma reggel 5 óra 30 perckor a helybeli légoltalmi központ

szirénája hibásan légiriadót jelzett, amit 35 perc múlva feloldott. E szokatlan eset megzavarta az egész Udvar reggeli nyugalmát. Utasítom, hogy az ügyet vizsgálja ki, jelentését 10 órára várom. Keresztes-Fischer altbgy.

Jegyzet-blokk, ceruza, s a különleges szolg. idejére rendelkezésemre álló gépkocsin sebesen lehajtok a község házához, ahol a légó központ is volt.

A kora reggeli órában szokatlan nyüzsgést találok a község házában. Keresem a főjegyzőt, aki egyben légó pk. is. Borotvátlan, sáppadt, rögtön látom rajta, hogy ő már megkapta a magáét. Közlöm vele, hogy mi járatban vagyok, csak legyint, — csináld, nekem jobb volna, ha már nem is élnék, — mondja letargikusan.

Felmászom a közeli tűzoltó-toronyba "helyszíni szemlét" tartani. A toronyszobában megtalálom mind a tűzjelzőt, mind a légo. sziréna egymás felett kb. 15 cm-re, a falra szerelt gombjait. Az egyik piros keretbe foglalva "tűz" jelzéssel, a másik fehér keretben "légo." jelzéssel.

Utána kikérdezem a főjegyzőt és a volt szolgálatos tűzoltót, aki a riadót jelezte, majd a kastélyba hajtok, ott értekezem a cső. kül. pk-ával, utána a testőrség segédtsíjével, s így a következő kép alakul ki előttem.

A soros tűzoltó a toronyban kb. 5 óra 25-kor észlelte, hogy a község szélén lévő Korona-uradalom szérűskertjében tűz van. Besiet a toronyszobába, s a hajnali szürkületben véletlenül a légiriadó gombját nyomta meg, mely automatikusan 3 percen át adta a légiveszély jelzést. Rövidesen ráeszmélt a tévedésére, azonban a szirénát megállítani nem tudta. Pánikba esve szaladt le segítségért. Szerencsére egyik segédjegyző rövidesen előkerült, aki feloldotta a riadócsengőt, amelyik így kb. fél óráig működött.

A kastélyban a légó-sziréna jelzésre a cső. különítmény, valamint a testőrség azonnal riadót rendelt el, a különítmény megkettőzte az öröket, a testőrök pedig kissé hiányos öltözetben macska-ügyességgel vitték a kastély tején lévő tüzelőállásba 2 géppuskájukat, s behevederezve várták az ellenséges gépek érkezését.

A szolgálatos belső testőrség riadóztatja a kastély lakóit és kéri azokat, hogy siessenek a szükség-óvóhelyre. Pizsama, vagy hálóing felett házi, vagy öltözőkabátban

mindenki igyekszik az óvóhelyre, miközben a légiriadót feloldják.

A gyerekek sírnak, a felnőttek álmosan zsörtölődnek, méltatlankodnak. A Kormányzó Úr is rosszalását fejezi ki, — mondva — ilyenek nem volna szabad előfordulni! Utána mindenki visszamegy a lakosztályába, de a vasárnap reggeli pihenésnek fuccs!

Én visszatérek a szny. irodába, gépbe diktálom a kivizsgáló jelentést, kidomborítva, hogy a tűzoltó, aki 20 éve szolgálja a községet, s 4 gyerek apja, valóban hibás a történetekben, de a hiba főforrása, hogy a 2 szirénagomb helytelenül van felszerelve, s javasoltam azok átszerelését.

A kivizsgáló jelentést pontosan 10 órakor magam kézbesíttem.

A tűzoltó megúszta a dolgot 5 pengő büntetéssel, a főjegyző fejét alaposan megmosták, a főszolgabíró sem vitte el szárazon, mert pár napra rá az alispáni hivatal elrendelte a vármegye egész területén felülvizsgálni a légo. be rendezéseket. Én sem maradtam ki! Kaptam egy "orr"-ot, bizonyára azon elgondolással, hogy "Gödöllőn mindenért a csendőrség felelős"!?!

Úgy hiszem, hogy a cső-ség történetében egyedüli eset, amikor egy sznypk. közvetlen a kabinet-irodából kapott rendelkezést egy kivizsgálásra, mégpedig amelyikben csendőr egyén nem szerepel semmi vonatkozásban.

Végül egy önvallomás: én a légiriadót nem hallottam, amiben közbejárt, hogy előző nap szombat lévén... kissé későn feküdtem le.

Kultsár Lajos, London.

ÉNEK A LOVASCSENDŐRRŐL

Mentünk éppen a sétakertbe, déli verőn, apám kézenfogva vezetett; tavasz volt, s a barkák selymét már nyitogatták titokzatos tündérkezek.

Lovascsendőrök vonultak parádéra, kakastoll lengett az ősi fák alatt,

a népek megálltak vidámult orcával
míg a menet csillogva elhaladt.

Csupa férfierő, szépség és fegyelem,
horkanó paripák, csupa méltóságos magyar!
Áradva ömlött a fény a Fellegvár felől,
s a fény dalolta: — Éljen a magyar!

Tudatlan szivemben akkor megpattant
egy zár, apám keze parányit remegett:
parádéra nyílt kerek gyerekszemembe
fajtam örök fekete sorsa révedett!

Éreztem őseim méltatlan görnyedését,
hátamon a tatár hadak súlyát,
a janicsárok korbácsütéseit és
Muhit, Mohácsot, Mádéfalvát

a rettenetes három M betűt!
Szó sincs kimondani elég keserű,
mind a bút, a kint, a gyötrőn fájót,
csak e rettenetes három M betű!

Villanás volt: magyar Rembrandt-kép.
A fényben fekete csik a szivem fölött.
Aztán kividámult az orcám, hiszen a
sétakerten túl is lovascsendőr örködött.

Akkor még vonult egyre, férfi-erő
szépség, fegyelem, méltóságos volt a magyar;
ömlött a Millennium milliányi fénye
s a fény dalolta: — Éljen a magyar!

Azóta ismét nehéz, fekete bársony az
égen; s apám nem fogja már a kezem,
de a sétatéri lovascsendőrökre
a gyászban is ünnepelve emlékezem!

Tordai-Szabó István

Egyik nemrég elhunyt bajtársunk hagyatékából jutottunk hozzá egy, már elsárgult újságcikkhez — feltehetően 1946–47-ből való, — amelyik a csendőrök igazolásával foglalkozik. Az újság címe: "Ítélet" (Népbirósági Közlöny) Hatalmas betűkkel kezdi: "25.000 csendőrből csak 270-et igazoltak! Alig egy százalék tudta bizonyítani demokratikus magatartását!"

Majd a szöveg. (Itt kivonatossan) A Sas utca 12. sz. alatt működik a volt cső-ségi személyek igazolására kirendelt igazolóbizottság. Akták tömege! "Ezek bizonyítják, hogy a 25 éves reakció minden népalázó rendelkezését legjobban kiszolgáló karhatalmi alakulat kétségtelenül a csendőrség volt. Ezt, a német mintára megszervezett (!!??) és a vidéki lakosság állandó rémületben tartására fenntartott alakulatot tartották a náci megszállók 1944-ben a legalkalmasabbnak arra, hogy az általuk irányított két legnagyobb szabású terrorcselekményt végrehajtsák: a deportálást és később a fiatalság ágyútöltelékek való összeszedését."

A Dálnoki féle összeesküvés vezetői is elsősorban a cső-séget akarták visszaállítani. A 25.000 cső. legnagyobb része (??) kérte az igazolást, de abból több ezer az elutasítottak száma. Az akkori belügyminiszter, Erdei Ferenc az igazoló bizottság felállításakor ki is jelentette, hogy "Nem sok dolguk lesz az uraknak (??), mert nem hiszem, hogy száz olyan csendőr volna, aki a követelményeknek meg tudna felelni" Ezután közli a lap azon súlyos követelményeket, amelyek az "Igazolt" mértékhez szükségesek. (Ezeket már szóról-szóra közöltük az E.É. 35-36. sz. 14. oldalán.) Majd így kesereg: "Nagyon szomorú tény az, hogy a csendőrségnek mindössze egy százaléka felelt meg ezeknek a követelményeknek" (Nekik szomorúan kevés, nekünk az is sok!)

Azután felsorol az igazoltak közül néhány — mint írja — "legérdekesebb" esetet, teljes névvel, rendfokozattal. (Mi — nem kiméleltből, de — le sem írjuk!) Így:

① B. szds. a n . . . -i gettó üldözötteivel szemben demokratikus magatartást tanúsított. Zsidó származású menyaszonyát Ausztriából haza szöktette. Az ellenállási mozgalom egyik tagjának automata pisztolyokat, lőszert, 100 kitöltet-

len cső. menetlevelet juttatott, sőt a n . . . -i cső. parság körpecsétjét is!

② C. szds-nak köszönhető, hogy Újpest harc nélkül felszabadult, mert századával együtt átállt az oroszokhoz, így ott a fronton rés támadt, ahol az elg. harc nélkül átjöhetett.

③ E. főtörm., cs . . . i öpk. az üldözöttek elleni rendelkezéseket enyhítette, majd zsebében a Szoc. Dem. párt vezetői elleni elfogatási paranccsal, a párt elnökéhez ment és felszólította, hogy barátaival szökjön meg.

④ D., az "iparos származású" (valótlan) cső. g. tiszt üldözötteket bújtatott, az illegális mozgalommal tartott fenn állandó kapcsolatot, amit Péter Gábor (alias Spitz Benő) és Major Tamás igazolt.

⑤ P. szds-t a Sztójay kormány szabotázs miatt bezárta, majd okt. 15-én nyugdíjazták. Ekkor bekerült a svéd követségre, ahol több mint 2000 embert sikerült megmentenie!

⑥ R. "volt" cső. g. tiszt pedig Pestszenterzsébeten komoly arányú ellenállási mozgalmat szervezett.

Végül cikkét így fejezi be: "Sajnos, ezek az esetek csak fehér holló számba mennek a kegyetlenkedések, atrocitások, népelnyomó erőszakosságok tizezeivel szemben és távolról sem elegendők ahhoz, hogy a csendőrségre, mint intézményre rátapadt szégyenbélyeget lemoshassák."

Mi valószínűnek tartjuk, hogy a hatalmas aktatömegben ez a felsorolt 6 eset a legkirívóbb, mert ha több ilyen lett volna, azt is közlik. Ezek valóban megfeleltek a szigorú követelményeknek! De kik a többiek? Bizonyára olyan fiatal cső-k és prb. cső-k, akik beosztásuknál fogva semmi "kegyetlenkedés, atrocitás"-ban nem vettek részt, s így — talán — be is tudták őket szervezni a demokratikus rő-ségbe.

Ha ők sajnálkoznak, hogy csak 1 % felelt meg a követelményeiknek, mi, a 99% büszkék lehetünk, hogy nem sorolhatnak minket a hazaáruló, esküszegők közé!

V A D Á S Z A T

Nagy sikere volt a Budapesten rendezett Vadászati Világkiállításnak. Négy világrész — Ausztrália nem szerepelt — 52 országa mutatta be a legszebb trófeáit, melyek

között a szarvas, őz és lapátos világrekordját magyarországi vadak agancsai tartják.

Ezzel kapcsolatban nem lesz érdektelen, ha a mostani hazai vadászokról, vadászatokról és vadásztörvényekről adunk egy rövid beszámolót.

Minket csendőröket annak idején közelebbről érintett ez a nemes sport, részben, mint aktív vadászokat, egészben pedig mint akiknek szolgálatban annak sokfelé szétágazó szabályait, rendeleteit, a vadásztörvények betartását kellett az év minden szakában ellenőrizni, ami — különösen nagyvadas területen — elég gondot okozott az őrsőknek.

Jelenleg mintegy 23,000 vadászjeggyel rendelkező egyén van otthon nyilvántartva. Ezek — kötelezően — 746 vadásztársaságba vannak tömörülve. Az ezen kívülállók, — orvvadászok! Az is van bőven! Minden vadászra kb. 350-350 kat. hold terület jut — átlagosan.

Nem írják a vadászlapok, de valószínű, hogy nagyrészt párttagok részesülnek abban a kedvezményben, hogy fegyvert bízzanak rájuk és kiválthassák a vadászjegyet. A 23 ezer vadászból 9 ezer "falusi", mégpedig túlsúlyban a titkár, tanácselnök, tsz.-vezető, agronómus, brigádvezető, stb. A "városi" 14 ezerből — szerintük — 8000 munkás!!, 6 ezer pedig "alkalmazotti munkakörben dolgozó", ami azt jelenti, hogy miniszter, vállalatvezető, megyei tanácselnök, ezred, zlj. pk., egyetemi tanár, stb. Vagyis, a mostani "elit" kiváltsága a vadászat, holott ők fennen hirdetik, hogy az "régen csak a kiváltságos osztályé volt, most pedig a dolgozó népé... amelyik birtokba vette a számára 1946-ig tilalmas erdőket, mezőket".

Minden vadászterület az államé. Annak 82%-át a vadásztársaságok bérlik, akik "a törvényben lefektetett vadászati és vadgazdálkodási elvek alapján gyakorolják a jogaikat". 12% rezervátum, ami a "fejeseké"!

A vadászat ma sem olcsó mulatság! Belépési díj a társaságba 500-1000 Ft., havidíj 30-150 Ft. A vadászjegy, okmányok kiállítása, fegyver, lőszer is sokba kerül. Az új tag félévig "Inas-idejét" szolgálja, fegyver nélkül. Ezalatt a legalapvetőbb ismereteket kell megtanulni, mely után állami bizottság előtt tesz vizsgát. Orvosi vizsga is kötelező.

Felső korhatárhoz kötve nincs, a kiöregedett vadászt tanácsadónak tartják meg.

De hiába az inas-idő, a kötelező rátermettség, mégis igen sok a baleset. Különösen a falusiakból hiányzik a vadászati etika ismerete, a fegyelem, nagyrészüket pecsenye-vadász. Lépten-nyomon olvashatunk egyes vadászok kizárásáról, vadászegyesületek feloszlatásáról, a hibák felsorolásáról. Ilven "vadászokkal" eshetik csak meg, hogy szarvastehén helyett legelésző lovat lönek, vaddisznó helyett a vadásztársát durrantja le, stb. stb.

De minden felett, a hazai vadászat súlya a nemes valután van. Minél több vadat nevelni és minél több lőtt és befogott élő vadat beszolgáltatni a "MAVAD"-nak exportra. Minél több idegen vadászt meginvitálni, mert az hozza az államnak a \$-t, német Márkát, stb-t. A vadászújságok közlik az egyes társaságok megrovását, melyek az elvárt követelményeknek nem tettek eleget, tehát a népgazdaság érdekeit nem szolgálták!

Példának: egy kapitális bika lelövése több ezer \$!!-amihez az agancs után grammonként még egy magas felár is jön! No és pl. ha aranyérmes, akkor még 20%!

Tagadhatatlan, hogy a nagyvad tenyésztése terén hatalmas eredményt értek el, úgyszintén a fácán állomány növelésével is, csak az a kellemetlen mellékíze ne volna, hogy mindezen törekvések indító oka az államkassza növelése nemes valutával, s csak messze utána jön a szórakozás.

A vadászati idények is erősen meg vannak rövidítve a mi időnkbelihez képest. Így pl. golyóérett szarvasbikára csak 2 hónap, nyúl 5 vasárnap, fogoly 2 és fél hónap, szalonkára csak a tavaszi húzás a megengedett idő.

A vadászjegy kiadásának feltételei: nagykorúság, magyar állampolgárság, tagkönyv a vadásztársaságtól, vadászfegyver tartási engedély a rö. hatóságtól, állami vizsga letételének igazolása, baleset szavatossági biztosítás kötése, stb. Sok tehát a tenni és fizetni való, amíg valaki vadászhat. De mit ér mindez, ha ennek a szép és hasznos sportnak szükséges velejárója, a régi vadászszellem hiányzik, ami sok szerencsétlenség okozója.

Mert úgy-e, egy párttagsági könyv még nem avat vadásszá senkit!

A MI ÖNKÉNTES RENDŐREINK

Kivonat dr. Balló István bt. "Az Újság"-ban
megjelent cikkéből

Mintegy 3 éve merült fel az önkéntes rendőrség felállításának szükségessége és a merész tervből valóság lett. A buckeyei (Cleveland magyar negyede) önkéntes rendőrség ma létezik, működik, fejlődik!

Mi tette ezt szükségessé? A bűnözés és az ettől való félelem, ami nemcsak buckeyei vagy clevelandi, hanem országos jelenség.

A Commerce Department jelentése szerint a közönséges bűnözés az ország gazdasági életének kb. 16 billió kárt okoz, amiben a szervezett bűnözés és a repülőgép rablások nincsenek benne!

A clevelandi helyzet pedig elszomorító! Mert míg 1960-69 között a súlyos bűncselekmények országos viszonylatban 148%-kal emelkedtek, azalatt itt Clevelandban 437%-kal! Az elmúlt évben közel 300 gyilkosság! Több, mint egész Angliában! Az elloptott gépkocsik száma 19,855, átlagban napi 54-55! Az év első 6 hónapjában mintegy 1000 gyújtogatás! Minimális vádemelés!

A számok elképesztőek! A bűnözés megölte a Buckeye nemrég még virágzó gazdasági és kulturális életét, s ez terjed tovább!

Ezek a körülmények — a szükség — hozta létre a mi önkéntes rendőrségünket, betölteni azt a rést, amit a hivatásos rő-ség már nem tudott ellátni.

Főnöke a megindulástól kezdve egy agilis honfitársunk, Zán Mihály. Sok kezdeti — személyi és tárgyi — nehézséget kellett leküzdeni 1969 tavaszától, amikor működésüket gyakorlatilag megkezdték.

Működési engedélyük, mint "corporation not for profit", elnevezésük pedig "Special Police Inc." — Ez nem az un. kisegítő rendőrség!

Hatáskörük: megalakítani az önkéntes gyalogos és motorizált járőröket, a polgárok és üzletek védelméről gondoskodni, előnyben részesítve a körzeti polgárokat, meg-

szervezni a mentőszolgálatot, elsősegély-nyújtást elemicsapások esetére is, valamint minden más, ezzel kapcsolatos és szükséges ténykedés végrehajtása.

A városi rő-séggel a fenti kereteken belül zavartalanul működnek együtt, de attól függetlenek, mert saját működési szabályzattal rendelkeznek.

A szolgálat súlya a megelőző (preventív) szolgálaton van, s azt egyen-, vagy polgári ruhában teljesítik.

Felszerelésüket, egyenruhájukat maguk állítják össze saját költségükön. Központi irodájuk 24 órás szolgálattal tart, ahol saját rádió adó-vevő berendezésük van, valamint több ugyanezzel ellátott szolgálattal kocsival rendelkeznek.

Működésüket a "Federal Communications Commission" engedélyezte és szabályozta.

A Special Police Inc. erkölcsi testület, így a felvételi követelmények is magasak, amely előtt el kell végezni saját költségen a C.W.R. egyetemen az ohioi törvények szerint előírt rendőrképző akadémiát.

A tagok száma jelenleg 30, férfiak és nők vegyesen.

Fennállásuk óta — területükön — a bűnözés észrevehetően csökkent, s így magyarjaink nagyobb biztonságban érzik magukat.

A S.P.I. úttörő volt a városban. Példáját ma már más városrészek is követik.

Nagy kérdés, hogy ez a kis önkéntes, lelkes testület meddig tudja önerejéből fenntartani magát, s a szövetségi kormány 20 milliós — bűnözés-elleni alapjából jut-e nekik is valami?

Benne élünk egy társadalomban, ahol közel 14 millió a közsegélyes! New Yorkban több, mint Cleveland egész lakossága!

A helyzetet csak súlyosbítja a háború, a katonaszökevények és a kábítószeresek. Gyökeres, a bűnözés forrásainak mélyéig ható megoldás nélkül javulás alig várható.

Annál jobban kell tehát értékelnünk a S.P.I. tagjainak áldozatos tevékenységét, akik fáradságot nem ismerve igyekeznek biztonságosabbá tenni az életünket.

Ehhez azonban mindannyiunk segítségére is szükségük van!

* * *

"MINDIG TÖBB FÉLELEM ÉS RÉMÜLET NÉMETORSZÁGBAN"

Igy kesereg a közállapotokról az egyik nagy német újság.

Allig felfegyverzett gengszterek rabolják ki a bankokat napról napra és kimélet nélkül lövik le az útjukba kerülőket!

Emberrablás, gyilkosság, betörés, rablás, megerőszkolás napirenden vannak a Bundesrep.-ban. A szülők állandó rettegésben élnek a gyermekeikért! Bankhivatalnokok félnek a rablók brutális támadásától!

Frankfurtban, ahol napirenden vannak a gyilkosságok és agyonverések, kevés a kiderített eset! Itt 1 év alatt 10%-kal emelkedett a bűnesetek száma.

Hibás organizáció, rossz felszerelés, gyenge fizetés, gyatra segítség a hatóságoktól! A német Kriminálpolizeit falusi rendőrökké degradálták!

A rő-k 80%-a irodában dolgozik, s csak 20%, aki aktivan áll a bűnözőkkel szemben! 10,000-rel több rendőrré volna szükség!

Igy panaszkodik — és joggal — a német nyomozó iroda.

* * *

(A következő számunkban az argentin közállapotokról hozunk színes beszámolót! — Szerk.)

* * *

Kriminálisztikai szempontból érdekes hír jelent meg egy európai folyóiratban. Dr. Sch. F. professzor azon megfigyelését közli, mely szerint a homoszekszuális egyének karakterisztikája, hogy beteges hazudozásban (pseudologia) szenvednek, s ezért is veszélyesek a társadalomra.

HANGFÉNYKÉPEZÉS

(Voiceprint) Kivonat dr. R. B. bt. cikkéből

Gray K. és Kersta L. amerikai elektromérnökök találták fel a hangfényképezés módját. Mindketten a Bell Telephone Co. laboratóriumában voltak alkalmazva, ahol 2 évig dolgoztak annak módszerén, s amit sikerült nekik a gyakorlati használhatóságig kifejleszteni.

A hangfényképezés eszköze egy elektromos készülék, a "sound spectograph", amely a hanghullámokat felfogja és azok formájáról képet alkot, amit azután papírszalagra vetít. Ez a kép a hangnak grafikai ábrázolása.

A "spectograph" által felvett emberi hang 2 főcsoportba osztható: 1.) a botalakú, vagy "bar print" és 2.) az elmosódott szélű kontúr, vagyis a "contour print"-be.

A "bar print" több kisebb részből tevődik össze és 1-1 rész egy külön szót, vagy szótagot ábrázol. A sötétebb vonalak a szavak erősebb, a halvány vonalak a szavak gyengébb kiejtését indikálják.

A "contour print" esetében a különböző kiemelkedések a hang erősségének változását ábrázolják. (Sajnos, a 2 felvételt nem közölhetjük. Szerk.)

Két egyén hangjának azonosítására a spectograph által visszaadott fenti 2 grafikus formát használják fel. A beszéd kielemezésére és az egyén azonosítására csupán 10 gyakran ismétlődő angol szót használnak. Ha az ismeretlen egyén által kimondott szóképet összehasonlítják a kiválasztott ^{altay} egyén kimondott ugyanazon szavak képével, kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy a két egyén azonos-e?

Való tény, hogy az eddigi kísérletek még nem találtak 2 azonos szóképet. Mint ahogy mindenkinek van néhány különleges jellemzővonalás az újjlenyomatában is, ugyanaz feltalálható mindenki "voiceprint"-jében is.

A hangnak természetes (suttogás, orrból beszélés) vagy természetellenes megváltoztatása (idegen tárgy a szájban, vagy zsebkendő a száj előtt) nem változtatja meg a hangkép eredeti formáját, s az a mesterkéeltség ellenére is felismerhető.

Kersta L. a hangkép megbízhatóságának ellenőrzésére kikeresett 123 olyan egyént, kiknek hangja a telefonon azonosan hangzott. Mindegyikét lefényképezte "stereograph"-fal, majd összehasonlította. Mind a 123 "voiceprint" különböző egyéni sajátosságot mutatott fel.

Egy másik kísérletnél az azonosítás során előfordult tévedés az "is" szónál 3%-os, míg az "I", "on", "it" szavaknál az eredmény 100%-osan helyes volt, azaz semmiféle tévedés sem fordult elő.

A "N.O.M. of Twin Clubs" segítségével 15 férfi és

15 női ikertestvér — 4-12 évesek — hangját hasonlították össze. A kísérleti mondatból csupán a "you were" és "were you" szavakat vették alapul. A kiértékelést 2, előképzettség nélküli 17 éves középiskolás lány végezte, akik a női ikertestvérek hangképeinek azonosságát és különbözőségét 84%-os, míg a férfi ikrekét 90%-os pontossággal ismerték fel.

A hangfényképezés hátránya, hogy igen költséges. Egy "Model 4691-C spectograph" pl. 1970-ben 14,750 \$-ba került. Egy hangszalagra felvett hangot a "Voice-Print Laboratory"-ban 300 \$-ért értékelnek ki! Egy szakember viszont a bíróságon szakvélemény adásért 1000 \$-t és napi kiadásai megtérítését kérte.

A hangkép jövőbeni gyakorlati felhasználhatóságát ma még nem lehet tisztán látni. Néhány esetben a rő-ség már megpróbálta bizonyítékként alkalmazni, de az amerikai bíróság eddig várakozó álláspontra helyezkedett. Az azonban kétségtelen, hogy számos kísérlet után a hangkép épp olyan fontos helyet fog elfoglalni az egyén azonosításánál, mint az újjlenyomat.

* * *

A "Helikopter..." cikkünkhöz (L. előző E.É.-t) K.L. bajtárstól érkezett hozzászólásból:

...ma már úgyszólván minden modern állam rendszeresítette és használja a helikopter flottáját. A számtalan előnye mellett csak az a hátránya, hogy a pilótákat hosszas, különleges kiképzésben kell részesíteni és a gép magas ára! Egy kis helikopter jelenleg 6 közepes autó árával egyenlő.

Közbiztonsági szolgálatban felhasználható:

- 1.) Nehezen áttekinthető terepen személyek, tárgyak, utak, országhatár megfigyelésére.
- 2.) Bűnözők légi üldözésére.
- 3.) Lázadások, zavargások esetében tömegek feloszlatására.
- 4.) Forgalom irányítására és szabályozására.
- 5.) Bűncselekmények helyszínén a rő-ség gyors megjelenésére.
- 6.) Elemi csapások, balesetek esetében gyors segítségnyújtásra.

7.) Elveszett, vagy megszökött személyek felkutatására.

8.) Életmentésre hegyes, nehéz terepen, valamint tűzből, vízből.

9.) Rendőrség gyors összpontosítására.

Fenti — talán nem is teljes — felsorolás mutatja, hogy ma már nem nélkülözhető a közbizt. szolg-ban. Nem mérészség azon állítás sem, hogy a helikopter ma már egyenrangú társa az autónak a rő-ségi szolgálatban, sőt azt rövidezen túl is fogja szárnyalni.

* * *

Vöröskémek légiója ismeretes az FBI előtt, de a féltett "jóviszony" érdekében a 60-as években csak 11 szovjet követségi tisztviselő és ugyanannyi Ensz alkalmazottnak kötöttek útilapút a talpa alá. Holott, követhették volna Anglia példáját, ahol radikálisabban oldották meg ezt a mételeyt a 90 kiutasítottal és a 15-től megvont vízummal.

A diplomaták, tisztviselők és újságírók közül 525-öt tart nyilván az FBI, de ez csak a töredéke az US-t elárasztoók számának. De mit lehet tenni, ha a külügy nem akar diplomáciai bonyodalmat, összetűzést a kommunistákkal.

UDVARI EBÉD GÖDÖLLŐN

A kormányzói udvarnak Gödöllőn való nyári tartózkodása augusztus 1-től szeptember 30-ig tartott.

A "Turán" nevű udvari vonat minden év augusztus 1-én pontosan 11 óra 30 perckor gördült méltóságteljesen a gödöllői királyi váróterem elé, ahol a felsorakozott, válogatott csendőrökből álló pompás díszszázad várta a Kormányzó Urat.

A díszszázad megsejmlélése után rövid circle következett a fogadására megjelent katonai és polgári egyénekkel, mely után a Kormányzó a kastélyba hajtatott.

Minden évben, szeptember hó utolsó hetében a Kormányzó Úr villás-reggelit adott a helybeli notabilitások, a cső. osztály és szárnyparnok, valamint a cső. különítmény tisztjei számára. Ez volt a fénypontja az úgynevezett különleges szolgálatnak.

A meghívás címeres, arany-szegélyű kártyán, névreszólan, a kabinetirodából érkezett.

Nagy gonddal készültünk erre a napra! Atila, lakcipő, glasse kesztyű, stb., minden új volt rajtunk.

A meghívottakat a kastély halljában egy szolgálatos testőrtiszt fogadta, majd a soros szolgálattelvő szárnysegéd kalaúzolta fel az ebédlőbe.

Pontosan 1 órakor, a valóban fejedelmi megjelenésű kormányzói pár belépett az ebédlőbe, ahol már mindenki a helyén állt az ajtó felé fordulva. Kedves mosollyal üdvözölték a megjelenteket, mindnyájan helyet foglaltunk.

Az ebéd egyszerű. Előétel, leves, valami hús különböző körítésekkel, édesség. Ebéd után a társaság átvonult az úgynevezett "Kék szalon"-ba, ahol feketét és különféle likőröket szolgáltak fel.

A kormányzói pár a szalon két ellentétes sarkában foglalt helyet. A Főméltóságú asszonyt körülvették a katolikusok, a helybeli plébános, a premontrei gimnázium ot-tani igazgatója, stb, míg a Kormányzó Úr körül főleg a protestánsok tömörültek, s megindult az általános beszélgetés, ami felölelte a napi élet eseményeit, de a politikát is érintette.

Mind az ebéd, mind a beszélgetés teljesen fesztelen, minden ceremónia nélküli légkörben folyt le. Szinte alig érezte az ember, hogy az ország első urának vendége.

Kb. egy jó óra múltán a Kormányzó Úr felállt, a feleségéhez ment s ezzel jelezte, hogy a vendéglátásnak vége. Mindenki a kormányzói párhoz lépett, akik kézfogással vettek búcsút a vendégeiktől.

K. L. London.

RÖVID HIREK

— Az otthon most érvénybe lépett új BTK: szerint a jövőben csak olyan szándékos bűncselekmény minősül bűntettnek, amelyet legalább 1 év szabadságvesztés követ. Gondatlanságból elkövetett bűncselekmény csak akkor bűntett, ha az minimálisan 3 év szabadságvesztéssel jár. Az enyhébben büntetendő bűncselekmények, vétségek. Mellék-büntetés lehet a járművezetéstől való eltiltás is. A kihágásokat most szabálysértésnek nevezik.

— A külföldön élő magyar nem veszíti el magyar állampolgárságát akkor sem, ha új hazája állampolgára lett is. Az elbocsátást kérelmezni kell a Népköztársaság Elnöki Tanácsától, ami hosszadalmas és költséges. Minden, Magyarországon elkövetett bűncselekmény miatt a külföldiekkel szemben is a magyar Btk-t alkalmazzák.

— Fentiektől eltérő rendkívüli volt Mátrai Géza esete, aki "megölelgette" Kosigint. Neki nem kellett kérvényt beadni. E nélkül is megfosztották magyar állampolgárságától, amit a Magyar Közlönyben tettek közzé.

— Az aktív magyar emigráns politikust úgy tekintik, mint aki ellenséges tevékenységet tanúsít a magyar népköztársasággal szemben, s ezért hozzátartozóinak nem adnak útlevelet.

— Fock Jenő miniszterelnök Hanoi-ban tárgyal 1 hé-tig! Biztosította az É. vietnámiakat, hogy a végső győzelemig támogatják őket az amerikai agresszió ellen.

— Ez év nyarán bor-világversenyt rendeznek Budapesten.

— Enyhítés a katonai szolgálatban. A sorkatonák a jövőben a lakóhelyükhöz legközelebb lévő laktanyában szolgálhatják le katonai idejüket, hogy kimenőjük alatt meglátogathassák a családjukat.

— Magyarországon a nyilvántartott (!!) alkoholisták száma 150,000! Ezek kezelésére 71 klinika van az országban. A m. évben 106,000 volt az elvonó-kúrára rendelték száma.

— Helyesbítés. Az E.É. 33-34. sz-ban egy hazai újságcikk alapján beszámoltunk az 1944-ben Sátoraljaújhelyen fellázadt és kitört rabok üldözése, elfogása, ill. lelövése miatt elítélt cső-kről. Egy újabb, részletes, 11 folytatásban közölt cikk Némethi és Mester alhdgyokat nem említi, s a cső-k elleni ítéletet, — mint hitelest — a következőkben közli: dr. Vámosi József szds., sznypk. életfogytiglan, Borbély Viktor alhdgy. 12 év, Komjáthy István cső. szkv. 11 év, Benedek Áron és Csuri Pál cső. szkv-k 8-8 és Bíró Lajos cső. 4 évi börtön-büntetést kaptak. Két fényképet is közöl, melyeken Bíró és Csuri cső-k a helyszínen bemutatják, hogy a szénába bújtaikat hogyan piszkálták ki szurónnyal.

A börtönlázadást a kassai honv. törvényszék tárgyalta és 11 halálos ítéletet hozott. Ezek 3 kivételével — nevük alapján ítélve — szláv eredetű rabok voltak, akik — kevés-
sel előbb — az újvidéki börtönből kerültek ide át.

— A "Székely Nép" közli, hogy a román kormány egy m. évi rendelete megtiltotta a nem-román helységnevek használatát sajtóban, rádióban és TV-n.

A febr. 24-én aláírt magyar-román szerződés szerint: "a biztonság egyik legfőbb feltétele a meglévő európai határok sérthetlensége"!

Románia 1971 évi 800 oldalas statisztikai évkönyve az erdélyi magyarságot nem tárgyalja!

Kommentár nélkül ismerteti a bpesti Magyar Hírek beszámolóját, mely szerint a Békés megyei Gyula, a magyarországi román tannyelvű oktatás központja, okt. 9-én megkapó ünnepség színhelye volt, amikor felavatták a Magyarországi Románok Demokratikus Szövetségének új székházát. Az ünnepséget a TV. is közvetítette.

— Mint érdekességet említjük meg, hogy a csikszeredai "Hargita" c. napilapban most jelent meg egy cikk, a "Kincstári bakancs", amelyikben egy cső. jör. által 1917-ben tartott házkutatást ismertet, kiemelve a jör. elnéző jóindulatát. — Úgy gondoljuk és ezért is említjük meg —, hogy 27 év óta ez az első cikk, amelyik magyar cső-kről beszél anélkül, hogy csak egy szóval is gyűlölködne. Sőt!! De enyhülés? No, arról nem lehet szó, legfeljebb egy bátor szerkesztőről!

— A hazai Kossuth Kiadó a m. évben "Rendőrség, Csendőrség, Vkf 2" címmel egy 428 oldalas könyvet adott ki.

Első része: A "rend" őrei. Alfejezetei: Az újjászervezés, A politikai rendőrség, A csendőrség, A Vkf 2, Minden eszközzel, Nézeteltérés a rő-ség, cső-ség és Vkf 2 között.

Második rész: Nyílt nyomozások. Alfejezetei: Alag 1940, Észak-Erdély 1941, A délvidéki tragédia, A Felvidéken és Kárpátalján történt, Andrássy-laktanya 1942, Soroksár 1943, Az állambiztonsági rendészet 1944, A nyilas rendőrség.

A csendőrséggel 44 oldalon át foglalkozik, mely rész 2 forrásmunkára épült: A Szut. és Preszli L. "A csendőrség

úttörői" c. könyvre. Ezenkívül idéz a különböző népbíróági ítéletekből is.

A következő számunkban majd részletesebben ismer-
tetjük, hogy mit is ír rólunk.

* * *

C i k o r n y a. A 20-as évek legelején — különösen a bányavidéken, ahol a kommunista munkások nem nyug-
hattak — sok volt a kivizsgálás.

Jutott belőle elég Sz. György, érdemekben megőszült járásőrmesternek is, aki mindig lelkiismeretes, precíz mun-
kát végzett, csak egy baja volt, hogy néha igen csavarosan fejezte ki magát.

Történt, hogy egy általános sztrájkra felhívó röplapok és terjesztői utáni razzia híre a k-i őrsről kiszivárgott és az csekély eredményt hozott. A gyanú egy akkor nyugdíjba küldött — itókás — törm-re hárult, aki túlzott barátságot tartott a lakossággal és a bányatelepiekkel.

Sz. Gy. járásőrmester a sikertelenség okát kivizsgálta és megállapította, hogy a bizalmasan kezelt razzia-terv csak P. törm. útján juthatott az "érdekeltek" tudomására, akik idejében minden nyomot eltűntettek. Ezt a gyanúját a kö-
vetkezőképp fejezte ki:

"...erre nézve P... törzsőrmester hajlandóságát, a tanúk által látott ittassága folytán képesnek ösztökélte a szesz hatása."

Érthető, csak egy kissé "költői"!

É V F O R D U L Ó K

— 750 éves az "Aranybulla", az aranypecsétes szabad-
ságlevél. Ezt a történelmi okiratot — királyi hitlevelet —
II. Endre bocsátotta ki, mellyel kezdetét veszi a rendi tár-
sadalom kifejlődése. A nemesség követelése volt ez azon
jogaiban való megerősítésre, melyet még Szt. Istvántól ka-
pott. Ez tehát az alkotmányos királyság és köznemesség
diadala volt a féktelenkedő főurakkal szemben. E hitlevél-
ben orvosolja a király az ország sérelmeit és elismeri a nem-
zet ellenállási és ellentmondási jogát minden törvénytelen

rendelkezéssel szemben. De ez volt az elvi alapja a Habsburg abszolútizmus elleni nemzeti felkelésnek is.

A király — koronázási esküjében — az abban foglaltakat megtartani és megtartatni igéri.

— 125 éve született Mikszáth Kálmán, irodalmunk ki-magasló egyénisége, a "Nagy Palóc", nagyszerű író, hosszú ideig országgyűlési képviselő. Közismertebb művei: Szent Péter esernyője, — amit több nyelvre is lefordítottak. — A jó palócok, Beszterce ostroma, Uj Zrinyiász, stb. stb. Kitűnő mesélőkészség jellemzi. Humoros írásaiban senkit sem ki-mélt! Regényalakjainak jórésze örökéletű.

— 125 éve született az ohioi Milan-ban a világhírű, leg-termékenyebb feltaláló, Edison Alva Tamás. Számptalan elektrotechnikai találmánya között az izzólámpa korszakal-kotó volt. Övé a fonográf, de ő állította fel az első áram-fejlesztő telepet is. 1915-ben Nobel díjat kapott. Puskás Tivadar, magyar feltaláló volt egyik munkatársa, akit nagyra becsült.

— 125 éve született Bell, a korszerű telefon feltalálója.

— 100 éve hozott törvénycikk mondta ki Pest és Buda egyesítését, Budapest főváros névvel. Ide sorolt Óbuda is.

— 100 éve húnyt el Morse Sámuel, az elektromos táv-írógép, a pont-vonás ábc. feltalálója.

— 100 éve húnyt el Déryné — Széppataki Róza —, a magyar színészet akkor legjobban ünnepelt művésze.

— 50 éve Mihály Dénes magyar mérnök találta fel a "távolbalátást". Készülékét "Telehor"-nak nevezte el, mely több km-ről közvetített képeket. Majd 1928-ban a berlini kiállításon mutatta be az általa módosított, u.n. "ötfény-lámpás" TV vevő-készülékét.

— 25 éve, — most volt febr. 10-én —, amikor Párizs-ban aláírták velünk a "békeperancsot", a ráánkényszerít-tett második Trianont! (L! Vezércikket!)

Emlékezzünk!! "Felszakadtak régi sebeink!"

életemben egyszer! Hivatalos úton értem! Fiatal szárny-parancsnok voltam, szégyenkeztem is miatta! Most, hogy már kissé lelohadt bennem ez a szégyenérzet és úgy látom, hogy nem is én voltam egészen egyedül ennek oka, leírom, hogy is történt az?

Egyik községünk határában bányász-sztrájk ütött ki. A mi jó Szolgálati Utasításunk szépen megrajzolt kimuta-tása értelmében nekem azonnal ki kellett szállnom a hely-színre. Nem lévén oda közvetlen vasútunk, előfogattal igyekeztem az oda vezető szárnyvonal legközelebbi állomá-sára. Lassan haladtunk, s már aggódtam, hogy lekésem az indulást. Meg-megbökösve biztattam az előfogatot, hogy nógassa a lovait, mert az idő eljár! Ő minden biztatásomra megértően bólintott, néha csördített is egyet az ostorával és kocogtunk tovább. A szegény párák azonban nem sokat érthettek az én aggodalmamból, az ostor-pattogást is meg-szokhatták már, így nem nagyon igyekeztek a kitűzött cél felé. Be is következett a szégyen, amit a vonat adott tud-tunkra, mert amikor az állomást elértük, a délceg szerelvénny a váltókon vígan zakatolva hányt fittyet nekünk, bodros füstjével orrunk alá dörzsölve a mulasztásunkat. A követ-kező? Fél nap múlva indult!

Határtalan mérges lettem. Rátámadtam az előfogatos-ra és leszedtem róla a keresztvizet a szótáramból előrán-gatott nem éppen nagyon dicsérő szavak kíséretében, nem kimélve hangszálaimat sem.

Az öreg fuvaros — hosszú ostornyelét szorongatva — nyugodtan nézett rám és amikor látta, hogy én a magasz-taló mondókámat befejeztem, kissé mosolygósan, jámbor ábrázattal, szinte kérően, csendesen mondta: "Uram, tes-sen mán egy kicsit hangosabban mondani, mert én hótt süket vagyok!"

HADIROKKANT

Egy cigány, akinek a háború alatt, katonaszökevény-korában egyik ujját ellötte egy csendőrgolyó, rokkantsegé-lyért folyamodott az igénylőket összeíró bizottság előtt. Kérését így indokolta: "... mert kezsit csókolom, ha nincs háború, én se lettem vóna katonasökevény!" K. Gy.

— R.S., V.I. bajtársaknak, akik nehézményezik, hogy az E.É. utolsó 2 számát nem kapták meg, — üzenjük, hogy közgyűlési határozat szerint azok a bajtársak, akik évek óta tagdíj-hátrálékban vannak és a lapunk előállítási költségeihez sem járulnak hozzá, no meg, a rendezvényeinket sem látogatják, azoknak az E.É.-t a jövőben nem küldjük meg. Ha rendezik a tartozásaikat, utólag minden elmaradt számot megkaphatnak.

— “Dunántúli”-nak, aki sokallta a 15 községet, amit a kertai örshöz tartozót tüntettünk fel az E.É. 37-38. sz-ban. Igen, tévedtünk, ugyanis 16 volt a községei száma. Mégpedig: Kerta, Apácatorna, Veszprémpinkóc, Karakószöröcsök, Kisberzsény, Nagykamond, Kiskamond, Kispirit, Alsóiskáz, Felsőiskáz, Középiszkáz, Kiscsősz, Csögle, Egeralja, Adorjánháza.

— Gyógyulást kívánunk Pék Pál bajtársunknak, aki a lábát törte és Kadocsa Gábor bajtársunknak aki egy autóbalesetnél hátgerincét törte.

— Elnökünk már most felhívja tagjaink figyelmét, hogy az ősz folyamán tartandó évi rendes közgyűlésünkön igen fontos ügyben kell majd határozni, azért kéri — különösen a clevelandiakat — hogy azon személyesen jelenjenek meg.

Gratulálunk v. Gergő Béla bajtársunknak (Detroit), aki gépészmérnöki oklevelet szerzett, amit barátaival és bajtársaival egy zártkörű vacsorán ünnepeltek meg.

— Dr. Rektor Béla egyetemi tanár bajtársunkat a tucsoni (Calif.) egyetem egy 6 hetes tanulmányútra küldte Párizsba, hallgatóinak egy csoportjával. Cél, a francia rőség és csőség szervezésének és szolgálatának a tanulmányozása. A fogadtatás az udvariasságon túlmenően szívélyes volt.

Tapasztalatairól a lapunkban fog beszámolni. Gratulálunk!

Jó nyaralást kíván a szerkesztő bizottság.